

PESTSZENTLŐRINCI
KEREKERDŐ ÓVODA
Nevelési program

Tartalom

BEVEZETŐ.....	3
1.1 Gyermekkép.....	4
1.2 Óvodakép.....	4
1.3. Az óvodai nevelésünk alapelvei.....	5
1.4. Programunk célkitűzései.....	5
1.5. Az óvodai nevelés feladatai.....	6
II. Az óvodai élet megszervezése.....	7
2.1. Személyi feltételek.....	7
2.2. Tárgyi feltételek.....	8
2.3. Az óvodai élet megszervezése, csoportalakítás.....	9
2.3.1. Napirend, hetirend.....	9
2.3.2. Program megvalósítását segítő javasolt napirend.....	9
2.3.4. A tervezés.....	10
III. A NEVELÉS KERETEI.....	11
3.1. Az egészséges életmód alakítása.....	11
3.2. Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés.....	12
3.3. Anyanyelvi fejlesztés – Értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.....	15
Feladataink:.....	15
IV. A PROGRAM TEVÉKENYSÉGFORMÁI.....	17
4.1. A játék.....	17
V. JÁTÉKBA ÁGYAZOTT TEVÉKENYSÉGFORMÁK.....	19
5.1. Vers, mese, dramatikus játék.....	19
5.2. Ének, énekes játékok, gyermektánc, zenehallgatás- művészeti nevelés.....	21
5.3. Rajzolás, mintázás, kézi munka.....	22
5.4. A környező világ tevékeny megismerése.....	24
5.5. A mozgás, a mozgásos játékok.....	26
VI. A tevékenységekben megvalósuló tanulás.....	28
VIII. Fejlődés eredménye óvodáskor végén.....	30
IX. Családi nevelés támogatása-gyermekvédelem, szociális kompetenciák erősítése.....	32
X. Hagyományaink, Hagyományos családi programjaink.....	34
10.1. Hagyományos családi programjaink.....	34
XI. AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE.....	35
11.1. az óvoda és a család együttműködése.....	35
11.1.1. A szülő- pedagógus együttműködésének lehetőségei.....	36
11.2. Óvoda – Iskola együttműködés lehetőségei.....	37
11.3. Óvoda- Más Nevelési területek együttműködési lehetőségei.....	37
FELHASZNÁLT IRODALOM:.....	38

BEVEZETŐ

Az óvodai nevelés országos alapprogramjának felhasználásával készítettük el Kerekerdő nevelési programunkat. Programunk a családi nevelésre épít, mert valljuk, hogy a gyermekek nevelése elsősorban a családok joga és kötelessége. Szándékaink szerint, programunk segíti az óvodáinkba kerülő 3-7 éves gyermekek személyiségének sokoldalú harmonikus, differenciált fejlesztését.

Nevelőtestületünk az óvoda több évtizedes fennállása folyamán alakította ki azokat az értékeket, hagyományokat – ami a gyermekek egyéniségét figyelembe vevő, mindenkori igényeit kielégítő, gyermekszerető légkört eredményez óvodánkban, amely elősegíti azt az óvodakép megvalósulást, melyet 1996-ban az Óvodai nevelés országos alapprogramja megfogalmazott.

Pedagógiai munkánkat jellemzi a felnőtt – gyermek, illetve a gyermek – gyermek kapcsolatot a segítő, támogató, elfogadó attitűd. Az óvónők fontos feladatuknak tekintik a biztonság és a nyugalom megteremtését az óvodai csoportokban. A pedagógus dicsérő, odaforduló magatartása, a pozitív viselkedés megerősítése, a gyermek pozitív „ÉN” képének kialakítása, fejlesztése. A hozzánk érkező családok mindegyikével empátikus, együttműködő kapcsolatot igyekszünk kialakítani és fenntartani, óvodásaink egészséges személyiségfejlődése érdekében.

Kerekerdő óvoda pedagógusközössége

2013. augusztus 31.

1.1 Gyermekkép

A gyermek érzékeny, fejlődő személyiség, egyénenként változó lelki szükségletekkel. Gyermekközpontú, befogadó óvodai nevelésünk, ezek kielégítésére, a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására törekszik; feladatunknak tekintjük az erősségek és hátrányok feltárását, a személyiségjellemzők harmonikus fejlesztését, az értékek megszilárdítását, az esélyegyenlőség biztosítását, a kompetenciák megalapozását.

A családokkal együttműködve, a nevelési tevékenységüket kiegészítve és segítve – a gyermekek spontán érését hangsúlyozva, olyan gyermekeket szeretnénk nevelni, akik közül legtöbben az óvodáskor végére készen állnak az iskolai tanulás megkezdésére. Fontosnak tartjuk a cselekvésben és a tevékenységben a beszéd és a gondolkodás egységének erősítését, valamint a tapasztalás útján, a felfedezés örömeire épülő nevelési-, képességfejlesztési folyamatok szervezését, melynek alapvető feltétele a rugalmas napi-hetirend, illetve következetes szokás-szabályrendszerünk alkalmazása.

A gyermekek számára egyenlő hozzáféréssel, egyformán magas színvonalon biztosítjuk azokat a tevékenységeket, melyekben érdeklődésük, fejlettségük és képességeik szerint aktívan és motiváltan vehetnek részt.

A gyermeki személyiség tevékenységek által fejleszhető és fejlődik leghatékonyabban; így közös élmények hatására gyermekeink képessé válnak fantáziadús, ötletes alkotások készítésére; gondolataikat bátran merik kifejezni; - kíváncsian befogadó, elmélyülten játszó, tevékenykedő, alkalmazkodásra képes gyermekeké válnak., akik biztonsággal tájékozódnak az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetben.

1.2 Óvodakép

A mi óvodánkban a gyermekek a családban szerzett élményeiken kívül, megtapasztalhatják egy nagyobb közösséghez való tartozás élményét, mely tevékenységeivel, nevelő hatásaival, környezetével érzelmi és fizikai biztonságot nyújt. Az itt tevékenykedő felnőttek munkája által, az óvoda lehetőséget biztosít a gyermek sokoldalú fejlődéshez, esélyt teremt az egyéni képességek kibontakoztatására. A családi nevelésre építve, a szülőkkel együttműködve a gyermeki tevékenységre épülő nevelést, az önkifejezés ösztönzését tekintjük lényeges feladatunknak

Nevelésünk során, kiemelt figyelmet fordítunk a környezeti- társadalmi és természeti értékmegőrzés és környezettudatos magatartás alakítására.

Arra törekszünk, hogy gyermekeink olyan képességekkel és készségekkel rendelkezzenek, melyek elősegítik, az iskolai közösségbe való beilleszkedést.

1.3. Az óvodai nevelésünk alapelvei

A gyermeki fejlődést az óvodai nevelés és a családi nevelés együtt szolgálja, a gyermek nevelése elsősorban a család feladata, s ebben a folyamatban az óvodának kiegészítő szerepet tulajdonítunk.

Óvodai nevelésünk biztosítja a gyermekek testi, lelki érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődését:

- Egyéni képességek fejlesztése, differenciált bánásmód alkalmazásával
- A másság elfogadásával és elfogadtatásával
- Játékszabadság tiszteletben tartásával
- Gyermekközpontú, élményekre épülő óvodai élet megteremtésével, melyben a gyermekek megismerhetik önmagukat
- Érték közvetítés a családok és a gyermekek felé
- A sajátos nevelési igényű gyermekek személyiségjegyeinek leghatékonyabb fejlesztése, egyéni sajátosságaik és fejlődési ütemük mindenkori figyelembevételével
- Megkülönböztetés nélküli együttnevelés és elfogadás alkalmazása az óvodai élet során
- A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében az önazonosság megőrzésének, ápolásának, erősítésének, átörökítésének biztosítása.

1.4. Programunk célkitűzései

Óvodai nevelésünk célja:

- a családi nevelésre alapozva, azt kiegészítve, szeretetteljes, élményekre épülő, tevékenységre ösztönző, gyermekközpontú óvodai élet megteremtése

- a környezetben jól eligazodó, problémákra megoldást kereső, nyitott, érdeklődő gyermekek nevelése
- Egyéni képességek kibontakoztatása a gyermeki játékszabadság tiszteletben tartásával, eltérő egyéni szükségletek és jellemzőik ismeretében
- A gyermekek harmonikus személyiségfejlesztése, hátrányainak csökkentése, képességeinek, kompetenciáinak sokoldalú fejlesztése a komplex tevékenységeken keresztül
- A személyiség teljes körű kibontakoztatása, a sajátos nevelési igényű gyermekek együttnevelésének és esélyegyenlőségének megteremtésével

1.5. Az óvodai nevelés feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése:

- egészséges életmód alakítása
- az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés biztosítása
- az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés- és nevelés megvalósítása

Programunk a gyermek alapvető megnyilvánulási módjára a mozgásra és fő tevékenységi formájára a játékra alapozva szervezi a nevelési területeken végzendő pedagógiai feladatait.

Az alapelvek figyelembe vételével a megvalósítás során kiemelt feladatunk:

- a gyermeki tevékenységre épülő nevelés középpontba állítása, melyet a teljes nevelési folyamaton keresztül kiemelten kezelünk
- Jelentősnek tartjuk az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör, illetve a gyermekek egészséges fejlődéséhez szükséges személyi, tárgyi feltételek megteremtését.
- A játék kiemelt tevékenység programunkban, a gyermek személyiségének, fejlődésének egyik legfontosabb eszköze.
- A gyermekek mozgásigényének feltétel nélküli biztosítása.
- Az egészséges életmód kialakítása, testi fejlődésük elősegítése.

- Megfelelő ismerettartalmak, élmények, tapasztalatok szervezésével, figyelemfelhívással: a környezet megóvására, védelmére neveléssel, pozitív érzelmi viszony kialakítása környező világgal
- Az iskolai életmódhoz szükséges felkészüléshez elengedhetetlen bizonyos ismeretek, tapasztalatok szerzése, melyeknek nagy jelentőségét tulajdonítunk.
- A hátrányos helyzetben élő, szociálisan sérült gyermekek differenciált fejlesztése, fejlődésének segítése.

II. Az óvodai élet megszervezése

2.1.Személyi feltételek

Óvodánkba, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. Óvodánk rendelkezik, a törvény által meghatározott személyi feltételekkel. Óvodavezető koordinálja, a három épületben folyó szakmai-közösségi- gazdasági élet szervezésével együtt járó feladatokat, munkáját óvodai egységenként vezető helyettesek és tagóvodavezetők segítik. Csoportonként két óvodapedagógus foglalkozik a hozzánk járó gyermekekkel, az óvodapedagógusok munkáját csoportonként dajka segíti. A csoportokban egymás iránt tiszteletet tanúsító, elfogadó, egymás munkáját megbecsülő, egymáshoz ragaszkodó „hármast”- ok dolgoznak. Személyiségükön és szakmai felkészültségükön keresztül valósul meg az elképzelt, és megfogalmazott Kerekérdő nevelési program, ezért a megvalósulást segítő továbbképzési törekvéseikben támogatást kapnak. Az önképzés, egyszerre belső igény, munkahelyi elvárás is és a minőségi munka egyik biztosítéka is.

Óvodánkban, az óvodapedagógusok és az óvoda működését segítő nem pedagógus munkatársaknak a következő elvárható személyiségjegyekkel kell rendelkezniük:

- nyitottság a gyermekkel/ felnőttel történő kapcsolatteremtésre
- empátiakészség
- a gyermek tisztelete, szeretete, jogainak tiszteletben tartása
- a máság elfogadása
- érdeklődés és érzelmi kötődés a mikro-és makro természeti és társadalmi környezethez, néphagyományokhoz

A sajátos nevelési igényű gyermekek fogadására felkészülve, speciális szakvizsgával rendelkező óvopedagógusaink is vannak, és a gyermekek ellátását utazó gyógy pedagógusok segítik.

Az óvoda működését segítő pedagógus és nem pedagógus alkalmazottak munkájával szemben ugyanúgy elvárás a nevelés eredményessége érdekében: a tolerancia, érzékenység, nyitottság, gyermekszeretet, a belső indíttatású gondoskodási vágy, ahol természetes jelenség a gyermeki kíváncsiság. Az óvoda munkatársai tudatában vannak azzal, hogy magatartásukkal és megnyilvánulásaikkal minden helyzetben megbízható, értékközvetítő hiteles példaképeknek kell lenniük.

A karbantartási munkákat, és a játszó udvarok rendben tartását óvodánként egy-egy kertész karbantartó végzi. Az ügyvitelt óvodatitkárok segítik.

2.2.Tárgyi feltételek

Óvodánk Budapest XVIII. kerület kertvárosában található, három különálló épületben működik. Kerekerdő bázis óvodánkat, 2007. szeptemberében vehettük birtokba, 2009. szeptemberétől belső bővítés eredményeként hat- vegyes életkorú csoportban 160 gyermeket tudunk fogadni. Az óvoda tornateremmel, jól felszerelt játszóudvarral, zöld környezettel várja a hozzánk érkező gyermekeket, a Balázs tó szomszédságában.

Zöldike tagóvodánk 1953 óta működik, három vegyes életkorú csoportban 75 gyermeket fogad. "Madárbarát" kert, jól felszerelt óvoda udvar, családbarát környezet várja az óvodába érkezőket.

Vadvirág tagóvodánk 1960 óta nyújt 50 gyermeknek családi jellegű ellátást vegyes életkorú csoportjaiban. „Madárbarát”, ősfás környezetben az udvaron dísztóval és jól felszerelt sportudvarral várja a hozzánk érkező gyermekeket.

Mindhárom intézményünkben az óvodapedagógusok által megtervezett és kialakított csoportszobák várják a hozzánk érkező gyermekeket, melyek igényesen és gazdagon felszereltek a gyermekek által használt eszközökkel, játékokkal, berendezési tárgyakkal. A kialakított játékterek önfeledt játékra ösztönzőek és sokféle tapasztalatszerzésre kínálnak lehetőséget. A csoportszobákban a játékeszközök elhelyezésére szolgáló polcok mellett, jól tagolt sarkokat alakítottunk ki, ahol egy-egy tevékenységhez szükséges eszközöket helyeztünk el: babaszoba, mesekuckó, kézműves sarok, stb.

Az épületekhez egybefüggő játszóudvar tartozik, nincs csoportonként elkülönítve. Ezt a gyermekek szabadság érzésének és a játékválasztási lehetőségének biztosítása érdekében fontosnak tartjuk. Az udvaron homokozók, ügyességet és mozgást fejlesztő játékok, nyári időszakra árnyékolók biztosítják a szabadtéri tevékenység lehetőségét. Az udvar egy részében

virágos és sziklakertet alakítottunk ki, ahol a gyermekek maguk is gyakorolhatják a növények gondozását.

A tárgyi eszközök megfelelnek az eszköznorma előírásainak, pótlásuk ennek figyelembevételével folyamatosan történik.

2.3. Az óvodai élet megszervezése, csoportalakítás

Az óvodai csoportok kialakításakor figyelembe vesszük a jelentkező gyermekek életkorát-nemüket, a szülők igényeit/ testvérek, barátok elhelyezési igénye, óvodapedagógus választás/, a speciális egyéni igényekhez igazodó, egyéni óvodapedagógusi felkészültséget igénylő helyzeteket.

2.3.1. Napirend, hetirend

A mindennapi élet megszervezéséhez napirendet készítünk, amelynél figyelembe vesszük a csoport összetételét, a gyermekek egyéni sajátosságait, igényeit. Napirendünk tartalmazza a szabad játékot, a mozgásfejlesztést, a különböző felajánlott tevékenységeket, a szabadban történő játékot, mozgást, az étkezéseket és a pihenést.

A stabilitást, az érzelmi biztonságot a gyermek számára a napi élet során a rendszeresség, az azonos időpontban visszatérő tevékenységek adják.

A rugalmasság teremt lehetőségeket arra, hogy a váratlan eseményeket, előre nem tervezett de a nevelési folyamatba illeszthető programokat zökkenőmentesen tudjuk beépíteni a mindennapi tevékenységek közé.

Napirendünk kialakításánál figyelembe vesszük a gyermekek életkorát, fejlődésük ütemét úgy hogy közben biztosítjuk a tevékenységek sokféle variációját a szabad játék közben.

2.3.2. Program megvalósítását segítő javasolt napirend

Az óvodás gyermekek egészséges testi-lelki fejlődését a rugalmas napirend biztosítja. Alkalmazkodik a gyermekek biológiai és pszichológiai egyéni szükségleteihez. Biztosítja a gyermekek gazdag, változatos tevékenykedtetésének lehetőségét.

A napirendben a legtöbb időt a gyermekek legfőbb tevékenysége, a játék kapja. A napi gondozási és egyéb teendők (étkezés, szervezett tapasztalatszerzés, munka), a játék folyamatába illeszkedő tevékenységek. A választható és tervszerűen kezdeményezett tevékenységek is a játék folyamatában zajlanak.

IDŐTARTAM	TEVÉKENYSÉGEK
6 ³⁰ - 10 ³⁰	-Játék a csoportszobában -Tanulással kapcsolatos, tervezett szabadon választható kötetlen/ kötött tevékenységek -Egyéni fejlesztések -Testápolás, gondozási feladatok -Tízórai
10 ³⁰ -12 ⁰⁰	-Játék a szabadban, séták,kötetlen megfigyelések
12 ⁰⁰ - 13 ¹⁵	- Testápolás - Ebéd - Előkészületek a pihenéshez
13 ¹⁵ -15 ³⁰	- Pihenés - Testápolás - Uzsonna
15 ³⁰ -17 ³⁰	- Játék, szabadon választható tevékenységek

2.3.4. A tervezés

A tudatos, tervszerű nevelőmunka alapja az óvodapedagógus tervező munkája. A tervezés során a nevelés és a tanulás komplex egységet alkot. A képességfejlesztéshez, a nevelési feladatokhoz és a tanulási folyamathoz kapcsolódó terveinket az egész éves fejlesztési programot a csoportnaplók tartalmazzák. A részletes, kidolgozott terv alapján heti ütemtervet készítenek a csoportos óvodapedagógusok. A komplexitásra épülő heti tervek tükrözik, a hétről-hétre tervszerűen egymásra épülő nevelő- fejlesztő munka vázát, helyet biztosít a gyermekek által kezdeményezett spontán kialakult tevékenységek rögzítésének, tükrözi az óvónő módszertani szabadságát a tevékenységsszervezésben és a módszerek megválasztásában. A komplex foglalkozásoknak nincs meghatározott időpontja, a nap folyamán bármikor megvalósíthatóak.

A gyermeki személyiség fejlesztése szükségessé teszi a gyermekek folyamatos megfigyelését. Ennek érdekében az óvodapedagógus feljegyzéseket készít minden gyermekről, melyet a fejlettséget nyomonkövető egyéni lapokon rögzít.

III. A NEVELÉS KERETEI

3.1. Az egészséges életmód alakítása.

Az egészséges életmódra nevelés célja a gyermekek egészséges életviteligényének alakítása, testi és lelki fejlődésük elősegítése.

Az egészséges életmódra nevelés során /folyamatában/ célunk:

- a gyermekek egészséges életvitel igényének alakítása
- Egészséges és esztétikus környezetet biztosítása, amelyben biztonsággal, és bátran közlekedhetnek. Pozitív érzelmeik alakulásával indíttatást érezhetnek környezetük megóvására, védelmére.
- A gyermekek gondozása, testi és lelki szükségleteik kielégítése alapozza meg, a gyerekek jó közérzetét, alakítja biztonságérzetüket a rugalmas napirend keretein belül. Az egészséges életmód szokásait/testápolás étkezés, öltözködés/ úgy alakítjuk, hogy a gyerekek egyre biztosabban és önállóbban tudják kiszolgálni önmagukat. Igen fontos a felnőtt példaértékű magatartása.
- Mozgásigényük kielégítésével elősegítjük a harmonikus, összerendezett mozgás alakulását, ami kedvezően hat testi képességeik fejlődésére, lelki harmóniájuk megtartására. A családokat bevonva és az otthoni szokásokat megismerve edzük a gyermekeket, és védjük egészségüket
- A gyerekek egyéni szükségleteit felmérve, a szülőkkel egyeztetve, kérjük szakemberek segítségét az esetleges lemaradások korrekciójához / pszichológus, gyógy testnevelő, logopédus, fejlesztő pedagógus/
- A különbözőség elfogadása, segítőkészség kialakítása a társas kapcsolatok erősítése, lelki egészség védelem megőrzése

Feladataink:

- Egészséges és biztonságos környezet, családi, derűs, nyugodt légkör biztosítása a gyermekek fejlődéséhez.
- A megfelelő egészségügyi és higiénés szokások elsajátíttatása
- Folyamatos, rugalmas napirend biztosítása, mely alkalmazkodik a gyermek eltérő fejlődési üteméhez, életritmusához, szabadság és önállóság érvényesítő törekvéseihez.

- A gyermekek egészségének védelme, edzése (levegőzés, egészséges és vitamindús étrend, nyugodt pihenés)
- A hátrányos helyzetű gyermekek egészséges életmódra nevelése az egészségtudatuk kialakításával és az egészséges táplálkozás biztosításával, a gyermek fejlődésének nyomon követése, regisztrálása, szükség esetén szakorvosi/ szakértői vizsgálat kezdeményezése, megszervezése
- A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, illetve kiemelkedő képességű gyermekek sajátos törődést igényelnek – differenciált fejlesztés; megfelelő szakember bevonásával
- Környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, környezettudatos magatartás megalapozása.

3.2. Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés

Az óvodás korú gyermekek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyermekeket az óvodában érzelmi biztonság, szeretetteljes, derűs légkör vegye körül. A nevelés alapja a feltétel nélküli elfogadás. Családias légkörben kialakul a gyermekek érzelmi kötődése társaihoz, a felnőttekhez egyaránt. Ez olyan alaphangulatot ad, ami kapcsolatteremtésre, cselekvésre, játékra ösztönöz.

Célunk: hogy a gyermeknek igényévé váljék a csoporttal való együttműködés, ugyanakkor – ha arra van igénye – egyedül is tevékenykedhessen.

A társas kapcsolatok alakulásának legfőbb eszköze elsősorban a játék, ezt követik a közös tevékenységek, a közösen végzett feladatok, a különböző szervezeti keretekben megvalósuló tanulási formák.

A gyermek számára biztonságot nyújt a megalapozott és következetes, ám rugalmasan kezelt szokásrendszer. Segít neki abban, hogy a körülötte lévő szűkebb és tágabb környezetben az emberi érintkezés alapvető szabályait, erkölcsi normáit elsajátíthassa. A szokásrendszeren és az együttélésből fakadó interakciókon keresztül fejlődik normarendszere, mely a további fejlődési szakasznak, az iskoláskornak az alapja, s egyben a felnőtté válás feltétele is.

Nevelőtestületünk egységes nevelési elvek alapján, egységes elvárásokkal, de egyénre odafigyelő bánásmóddal dolgozik.

A gyerek fejlődésének alapja, hogy féltő, óvó, gondoskodó szeretet, folytonos, stabil biztonság vegye körül. Egyéni, differenciált bánásmód szükséges a személyes, bensőséges kapcsolat kialakításához, amely minden gyermeket megillet.

Feladataink: Érzelmi biztonságot nyújtó, közvetlen, szeretetteljes, családi légkör megteremtése a befogadástól az óvodáskor végéig;

- Olyan óvodai élet megszervezésével melyben sok a közös élmény, közös tevékenység;
- A közösen végzett munka, a közös együttlétek erkölcsi tulajdonságokat erősítenek, mint az együttérzés, figyelmesség, önfegyelem, szorgalom, kitartás, szabálytartás, önzetlenség, igazságosság
- Önmaguk és mások szeretetére, tiszteletére, megbecsülésére nevelés; a különbözőség elfogadására és nevelés
- Szociális és egyéni nevelés a gyermek egyéni érdekeinek, tulajdonságainak, képességeinek kibontakozása a közösségen belül a csoport normái alapján;
- A társas élet szabályaihoz való alkalmazkodás és az önérvényesítés erősítése (önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, személytudat fejlesztése);
- A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, illetve kiemelkedő képességű gyermekek sajátos törődést igényelnek – differenciált fejlesztés;
- Az óvoda hagyomány és szokásrendszere / mely csoportokra jellemző egyéni eltéréseket tartalmazhat / mélyíti összetartozásukat. A közösségi nevelés alapelve, hogy a gyermek, mint egyén találja meg helyét a közösségben.
- Építünk a gyermekek nyitottságára, melyen keresztül megismerhetik szűkebb és tágabb környezetüket, mely a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapja.
- Az óvoda felnőtt közössége segítse a gyermek pozitív kapcsolatainak, bizalmának, biztonságérzetének kialakulását.
- Személyes percek biztosításával segíthetjük, elmondják saját érzéseiket, és lehetőséget biztosítunk érzéseik, gondolataik meghallgatására.
- Közös élményekre épülő tevékenységeken keresztül segítjük erkölcsi tulajdonságaik kialakulását. A közös együttlétek erősítik együttérzésüket, segítőkészségüket, figyelmességüket. Fejlesztik akaratukat, önállóságukat, önfegyelmüket, kitartásukat, feladattudatukat.

Minden óvodai csoportnak hagyománya, szokásrendszere, szimbóluma van, ami sajátos, egyéni színezetű légkört biztosít. A csoportok egyediségét a szimbólumrendszer adja, ez is mélyítheti a gyermekekben az összetartozás érzését.

Jó kapcsolatot igyekszünk kialakítani a szülőkkel, nagyszülőkkel, hogy kellő bizalom alakuljon ki az együttneveléshez. Így kaphatunk képet a gyerekek egyéni sajátosságairól, szokásairól, melynek alapján egyénileg és differenciáltan foglalkozhatunk velük. A gyermek a beszoktatás során megismerkedhet az óvodai élet szokás- szabályaival, ez segíti a társas beilleszkedését.

Az óvodába kerülés pillanatától személyes példánkkal neveljük a gyermekeket a különbözőségek elfogadására, fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek segítsék, elfogadják egymást.

Már a befogadás ideje alatt a tervezett szokásoknak megfelelően végezzük a tevékenységeket, amit sok-sok érzelmi megerősítéssel, játékosan gyakoroltatunk, természetesen figyelembe véve a gyermekek egyéni képességeit, tempóját, szokásait.

A családias légkör megteremtése elősegíti a gyermekek társas kapcsolatainak alakulását. A közös élmények az óvodáskor végéig biztosítják a gyermekek együttműködését, amiben formálódik egymáshoz való viszonyuk. A különféle cselekvésekhez a gyermekek igényeihez igazodva, megfelelő időt biztosítunk, hogy a gyermekek nyugodtan, saját tempójuk szerint tudják végezni a tevékenységeket.

A gyermekeknek lehetőséget biztosítunk arra, hogy érdeklődésüknek megfelelő tevékenységet válasszanak, hogy gyakran átélhessék a belülről táplálkozó kedvet, motivációs állapotot. Így kialakul, hogy egy időben, egymástól függetlenül különböző motivált cselekvések alakulnak ki, egyénileg és csoportosan is ahol a gyermekek képesek alárendelni spontán aktivitásukat a közös tevékenységnek.

A gyermekek pozitív kapcsolata csak úgy alakul ki, ha jól érzik magukat a csoportban. Bizalmuk, biztonságuk kialakulását elősegíti az óvoda felnőtt és gyermekközössége. Ebben kiemelkedő szerepünk van, nekünk óvónőnek, akik irányítói, s egyben társai is vagyunk a gyermekeknek. Nevelésünk alapja a feltétel nélküli szeretet, elfogadás, korlátokkal együtt, figyelembe vesszük a gyerekek eltérő fejlettségi szintjét, egyéni sajátosságait. A gyermekek szabadon tevékenykedhetnek, de biztonságuk és nyugalomuk érdekében megjelöljük, tudatosítjuk a határokat. A viselkedés rendezés módszereit alkalmazzuk a nehezen nevelhető vagy valamilyen viselkedési problémával küzdő gyermek nevelésében. Segítjük a gyermekbarátságok kialakulását, úgy formáljuk őket, hogy a közösség többi tagjához is kapcsolódjanak.

A gyermekek nem minden életkorban képesek megoldani konfliktusaikat, ezért segítséget igényelhetnek tőlünk.

A gyermekek viselkedéskultúráját fejleszti a felnőttek példája, bátorítása, türelme, bizalma és az a szemlélete, ami a sikert észrevéti és a sikertelenséget segít elviselni.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint felvesszük a kapcsolatot a specifikus segítséget nyújtó szervezetekkel, a speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

3.3. Anyanyelvi fejlesztés – Értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az értelmi nevelés célja: hogy kíváncsiságot, érdeklődést felkeltő tevékenységek tapasztalatainak feldolgozása során a gyermekek értelmi képességei (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és kreativitásuk fejlődjön.

Óvodáinkban változatos tevékenységeket biztosítunk, melyek során a gyermekek cselekvőként, szemléletes helyzetekben, konkrét tapasztalatokhoz juthatnak.

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek a megismerő tevékenységekben örömmel és önként vegyenek részt, legyenek aktívak a tapasztalatszerzésben, az ismeretek elsajátításában, rendezésében és bővítésében. Az anyanyelvi nevelés az óvodai nevelés teljes folyamatában jelen van, annak szerves része. Az anyanyelvi nevelést meghatározza az óvodában kialakított derűs, nyugodt, szeretetteljes légkör, az óvoda tevékenységben és élményekben gazdag, tartalmas élete. Az anyanyelvi nevelés végigkíséri az egész napi óvodai életet, ezért nem tekinthető elszigetelt tevékenységnek, szerves része az óvodai élet minden mozzanatának.

Biztosítjuk a lehetőséget arra, hogy természetes módon életszerű helyzetekben beszélhessen minden gyermek arról, ami érdekli, ami éppen foglalkoztatja.

Mivel a gyermek a beszédet utánzás útján sajátítja el, fontos a környezet példamutató, nyelvtanilag helyes, szép beszéde.

Tevékenységek szervezésénél figyelembe vesszük az anyanyelvi nevelés, a beszédfejlesztés lehetőségeit, így a fejlesztést a tevékenységeken belül valósítjuk meg, minden alkalmat kihasználunk beszélgetés kezdeményezésére.

Feladataink:

- A gyermekek érdeklődésének és kíváncsiságának felébresztése a különböző változatos tevékenységek által;

- Sokoldalú tapasztalatszerzés biztosítása a természeti és társadalmi környezetről, tapasztalataik rendszerezése, az anyanyelv fejlesztése;
- Beszédkezdő, beszédkultúra fokozása, fejlesztése, nyelvi elmaradás korrekciója, a beszédészlelés, beszédmegértés, és kifejezőképesség fejlesztése.

IV. A PROGRAM TEVÉKENYSÉGFORMÁI

4.1. A játék

Az óvodáskorú gyermek alapvető tevékenysége a játék. A játékot a gyermekek aktuális lelkiállapotuktól, fejlettségüktől függően, szabadon választják, ez örömforrás számukra. A játék szerepe nagy fontosságú a belső feszültségek feloldásában. A játék során a gyermekek a megélt, valóságos. tapasztalataikat tükrözik sajátos, olykor átalakított formában, a játék folyamán újabb tapasztalatokat szereznek. A gyermekek játékát figyelve képet kaphatunk kreativitásukról, vágyaikról, félelmeikről. Ezek a megfigyelések sokat segítenek a gyerekek megismerésében, a közös játék öröme pedig segít a harmonikus felnőtt- gyermek kapcsolat kialakulásában.

A játéktevékenység célja: maga a játék, mely a gyermekek részéről önként, szabadon választott tevékenység, örömforrás a gyermekek számára, mely együttműködésre készíteti őket, módot ad élményeik újbóli átélésére, tapasztalataik gazdagodására, vágyaik, kreativitásuk megélésére.

Óvodás életkorban a nevelés eszközei közül a játék a gyermek legegységibb pszichikus szükséglete.

A gyermek napi játékszükségletét ki kell elégíteni, és meg kell hagyni a játék semmi mással nem helyettesíthető szerepét, funkcióját. A játék a 3-7 éves korú gyermekek alapvető spontán tevékenysége, elemi, pszichikus szükséglete, öröm forrása, melynek minden nap újra és újra, hosszan tartóan, elmélyülten és zavartalanul ki kell elégülnie, így a játék a személyiségfejlesztés alapvető, leghatékonyabb eszközévé válik. Ezen keresztül tapasztalja meg a körülötte lévő világ sokszínűségét, szerzi ismereteit, tanul, jut örömhöz, sikerélményhez. A játék a gyermek számára a legfőbb élményforrás, ugyanakkor a személyiség fejlesztésének színtere, a tanulás, a készség- és képességfejlesztés leghatékonyabb módja.

Feladataink:

- Megfelelő, nyugodt, szeretetteljes, gyermekekre figyelő, biztonságos csoportléggör kialakítása, érzelmi biztonság megteremtése;
- Megfelelő hely, eszközök, idő biztosítása;
- Közvetett, tapintatos játékirányítás (gyermek átvezetése más tevékenységbe);
- A gyermek egyéni fejlettségi szintjének megfelelő együtt játszás; (irányítása nem lehet állandó fegyelmezés, a gyermek zaklatása);
- Élmény nyújtása, ötletek a különböző játékformákhoz A szabályok, szokások kialakítása, következetes betartása;
- A különböző életkorú és fejlettségű gyermekek együtt játszásának segítése.
- Folyamatos napirend, hozzáférhető, változatos, ösztönző eszközök;

V. JÁTÉKBA ÁGYAZOTT TEVÉKENYSÉGFORMÁK

5.1. Vers, mese, dramatikus játék

Célunk: a gyermekek értelmi-érzelmi és esztétikai fejlődésének segítése, pozitív személyiségjegyek megalapozása, meseélmények segítségével, rímek csengésével. A gyerekek szívesen hallgassák és éljék át a mondókákat, verseket, meséket, váljanak az irodalmi élmények érzékeny, aktív befogadjává, későbbiekben reprodukálójává. A néphagyomány-ápoló irodalmi nevelésben nagy szerep jut a mindennapi hagyományaihoz, szokásaihoz, a jeles napokhoz ünnepekhez, a természet jelenségeihez, változásaihoz kapcsolódó mondókáknak, meséknek, találós kérdéseknek, szólásoknak, közmondásoknak és dramatikus népszokásoknak. A közösen átélt örömök elszakíthatatlan szálakkal kötik össze az óvodapedagógust és a gyermekeket egymással.

Feladataink:

- A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása. Művészi értékű irodalmi alkotások biztosítják a gyermekek számára az esztétikai élmények mélységét. Az irodalmi anyagot a népi mondókákból, rigmusokból, népmesékből, klasszikus költők, írók, gyermekeknek szánt alkotásaiból válogatjuk. A ma élő költők, írók verseit, meséit is megismertetjük a gyermekekkel. Válogatunk a gyerekeknek írt klasszikus meseregényekből is.
- A 3-7 éves korban megjelenő tartalmak biztosítása (mesélés, verselés, dramatikus játékok).
- A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése a versekkel, mesékkel, dramatikus játékokkal.

Az anyanyelvi nevelés során az óvodapedagógus személyes példájával (odafigyelés, meghallgatás, beszélgetés), kommunikációs helyzetek megteremtésével ösztönzi a gyermekek közötti kommunikációt.

Az óvodapedagógus nyelvhasználata akkor példamutató, ha:

- Lényegre törő,
- Törekszik a változatos hangzású beszédre,
- Ügyel a hibátlan, érthető, világos és tiszta hangképzésre,
- Verbális és nonverbális kommunikációja összhangban van.

Az irodalmi élmények átélése során a létrejövő bensőséges kapcsolat biztonságérzetet kelt a gyermekekben, mely különösen fontos a sajátos nevelési igényű gyermekek esetében.

A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése a versekkel, mesékkel, dramatikus játékokkal:

- Az óvodába kerülő gyermekek első igazi versélményei a mondókák, ölbeli játékok.
- A népi mondókákhoz kapcsolódó mozdulatok, játékok nagy örömet okoznak a gyermekeknek, mert a felnőtt ölében, testmelegében biztonságban érzik magukat. Ez a többször átélt fizikai kontaktus sokat jelent a gyermek és a felnőtt érzelmi egymásra találásában.
- Lehetőséget találunk a vidám rigmusok korai megkedveltetéséhez. Az állathívogatókat, altatókat, kiolvasókat is megismertetjük velük, amikor erre alkalom kínálkozik.
- Legismertebb költőink ritmikus, zenei hatású, játékos verseiből válogatunk. A választott mesék cselekménye egyszerű, érthető, ritmikus ismétlődések jellemzik.
- Az egyszerű meséken keresztül rászoktatjuk a gyermekeket a mese figyelmes végighallgatására.
- A mese többszöri meghallgatása után jelenhet meg a mese dramatikus feldolgozása a gyermekek igénye szerint. Az általunk bemutatott egyszerű jelenetek során ismerkedhetnek meg a gyermekek a bábokkal, az ismerkedés után ez a tevékenység is színesítheti a gyermekek játékát.
- A versek, mesék, dramatikus játékok kellékei segítik a képzeleti képek előhívását, s a meséhez való erős kötődés kialakulását.
- A nyelvi képességek fejlesztésének leghatásosabb eszköze a mese, vers, bábozás és a dramatikus játék. Ezeken keresztül a gyermekek elsajátítják a helyes ejtést, a tiszta beszédhallást és a nyelvtanilag helyes beszédet. A népi mondókák segítségével kialakítható, javítható a magán- és mássalhangzók helyes ejtése, megfelelő artikulációja, felismerhetők a hangkapcsolatok törvényszerűségei.
- A gyermekek a mesékből, versekből sok új fogalmat ismerhetnek meg. A bábjátékban, dramatikus játékban a gyermekek kibontakoztathatják képességeiket, kifejezhetik magukat. A dramatikus helyzetek lehetőséget adnak a társalgási kedv fokozására, önálló versmondásra, mesélésre.
- A bábjátékon keresztül felszabadítjuk a gátlásokat a bátortalan gyermek is kifejezi magát.

5.2. Ének, énekes játékok, gyermektánc, zenehallgatás- művészeti nevelés

A zenei nevelés célja: a közös éneklés, a közös játék örömeinek megéreztetése, ami fejleszti a gyermekek zenei képességeit, esztétikai fogékonyságát, együttműködési készségét, lehetőséget ad érzelmeinek megélésére, kifejezésére.

Feladataink:

- A felhasznált zenei anyagok igényes összeállítása. Művészi értékű zenei alkotásokkal biztosítjuk a gyermekek számára az esztétikai élményeket. A zenei anyagot az ölbeli játékokból, a népi gyermekdalokból, az énekes játékokból, népi mondókákból, rigmusokból, műzenei alkotásokból válogatjuk.
- A gyermek zenei képességeinek (ritmus, éneklés, hallás, mozgás, tánc) és zenei kreativitásának alakítása.
- Igény szerint zenei anyag megválasztásánál, zenehallgatásnál figyelembe vesszük a gyermekek nemzeti, etnikai hovatartozását is.
- A kisgyermek spontán ének-zenei kezdeményezéseit tiszteletben tartjuk, mert ez feltétele kreativitásuk alakulásának.

Hangszereinket a csoportokban tartjuk, hogy minden kínálkozó alkalom esetén elérhetőek legyenek a gyermekek számára.

A zenei nevelés hat a gyermekek érzélemvilágára, esztétikai fogékonyságára. Megalapozza a zenei befogadás képességét, emléknymoi fellelhetőek a gyermekek improvizációiban. Az öröm újra átélésre készíti, amit a társakkal együtt szerzett élmény is fokoz. A zene, mint esztétikum felfedezése, átélése és létrehozása szükségletként épül be a gyermeki személyiségbe.

Fontosnak tartjuk, hogy óvodáskor elején a gyermekek ismerjenek meg olyan ölbeli játékokat, amelyeket a felnőttekkel közösen játszhatnak. Ezek az arc-, kéz-, ujj-, lovagoltató játékok. A szeretet-kapcsolat, a biztonságérzet kialakításának egy láncszeme a tapintásos kontaktussal összekapcsolt zenei élmény.

A gyermekek a játékok közben, közvetve szerzik meg a zenei készségeket és ismerik meg az alapfogalmakat. Halkabban, hangosabban beszélnek, énekelnek. Megfigyeltetjük velük a csendet, környezetük hangjait, a zörejt hangokat és a dallamjátszó hangszerek hangszínét. A különböző mozdulatokkal érzékelik az egyenletes lüktetést. Felkeltjük érdeklődésüket a

zenehallgatás iránt, hogy képesek legyenek figyelni és gyönyörködni ebben. Sokat énekelünk nekik a mindennapos tevékenységek végzése során, amikor erre megfelelőnek tartjuk a helyzetet.

Fontosnak tartjuk a zenei képességek egyéni fejlesztését, hogy a gyermekek minél gyakrabban énekeljenek egyénileg, kisebb csoportokban, halkabban és hangosabban, magasabban és mélyebben. A körjátékok közül szerepcserés, párválasztó, fogyó-gyarapodó játékokat választunk. E játékok mozgásanyaga, egyszerű táncos lépésekkel kiegészítve, a korosztály néptáncának tekinthető.

A gyermekek játszanak kérdés-felelet játékot, változatos szövegekkel és ritmus motívumokkal. Érezzék az egyenletes lüktetést, a motívumok hangsúlyát és a mondókák, dalok ritmusát. Ritmusérzékük fejlődését sokféle ritmushangszer biztosításával segítjük. A ritmus-zenekar alakítása jól szolgálja az együttes zenei élmény, az együttműködés kialakulását, közös tevékenységre készítet.

Arra törekszünk, hogy a zenei élmény mindennapos lehetőség az óvodában, és minél több tevékenységhez kapcsolódjon.

A mondókáknak, gyermekjátékoknak szimbólumokat találunk ki a gyermekekkel, ezek, emlékeztetnek a dalokra és megkönnyítik a felidézést, az élmények felelevenítését.

5.3. Rajzolás, mintázás, kézi munka

Célunk: hogy a gyermekek mindennapjainak része legyen az ábrázolás. Legyenek nyitottak és befogadók az esztétikai élményekre, és alkotásaikkal pozitívan alakítsák környezetüket. Biztonsággal használják az ábrázolás eszközeit, mely tevékenység során kibontakozhat alkotó képességük, esztétikai fogékonyságuk, fejlődhet megismerő képességük, fantáziájuk, emlékezetük, tér –forma –szín képzetük. A tevékenység hatására egyre gazdagabb belső képeket alkossanak és próbálkozzanak ezek megjelenítésével is.

Feladataink:

- esztétikus, alkotásra ösztönző környezet biztosítása
- a gyermekek érzelmeit, fantáziáját, alkotás- vágyát felkeltő élmények biztosítása
- az ábrázolás technikáinak megismertetés és eszközeinek biztosítása/ rajzolás, mintázás, kézimunka/

- változatos technikai megoldásokat kínálata, melyből a gyerekek egyéni fejlettségüktől, fantáziájuktól függően szabadon választhatnak elképzeléseik megvalósításához
- újabb technikai megoldások felkínálása, ami egyre a nagyobb figyelmet, gondolkodása
kreativitást, egyre összerendezettebb mozgást igényel
- kézműves tevékenységek lehetőségének biztosítása, lehetőség szerint természetes anyagok használata
- a gyerekek érettségétől függően példát mutatunk a helyes eszköz használatra,
- a változatos technikai megoldásokra, az igényes ábrázolásra
- tartsák tiszteletben saját és társaik alkotásait
- a sajátos nevelési igényű gyermekek is örömmel és felszabadultan vegyenek részt a tevékenységben, velünk együtt örömmel gyönyörködjenek elkészült alkotásaikban.

Az esztétikum iránti fogékonyságuk kialakítását oly módon segítjük, hogy alkotásaikban együtt fedezzük fel a szépet. Segítünk példát nyújtani arra, hogy érzelmeiket, benyomásaikat megfogalmazzák.

Az ábrázolás megszerettetésére, a vizuális látásmód fejlesztésére, az önkifejezés ily módon való megtanulására naponta nyílik lehetőség. A nap bármely szakában a gyermekek rendelkezésére állnak az ábrázolás eszközei.

A csoportszobában külön ábrázoló sarkok biztosítják az ideális feltételeket. Az eszköz kínálat időről-időre változik egy-egy új anyaggal, de a cselekvési képesség fejlesztésére (finommotoros mozgás, manuális képesség) mindig található a rajzoláshoz, festéshez, gyurmázáshoz, tépéshez, vágáshoz, hajtogatáshoz, ragasztáshoz megfelelő eszköz.

A gyakorlás eredménye, hogy az ábrázolás területén szerzett tapasztalatokat a gyermekek spontán helyzetekben is alkalmazzák.

Az eszköz és időszabadság hozzásegíti a gyermekeket ahhoz, hogy az ábrázolás felszabadult, örömteli tevékenységgé váljon.

Az eszközök biztonságos kezelésével az óvodába kerülés pillanatától megismertetjük ~ a gyerekeket. Az eszközök biztos használata, a technikák sokfélesége a feltétele, hogy a gyerekek meg tudják valósítani elképzeléseiket. Egyéni fejlettségüktől függően igényelhetik segítségünket egy-egy fogás elsajátítása során. Fontosnak tartjuk, hogy a felnőttek példája, az ábrázolás szeretete, igényessége, kibontakoztassa a gyerekek ábrázolási kedvét, az

óvodában őket körülvevő környezet ösztönzően hasson rájuk esztétikumával, jó ízlést közvetítő berendezési, használati tárgyaival.

5.4. A környező világ tevékeny megismerése

Célunk: A fenntarthatóság érdekében a környezet megvédésén túl, a környezettel való együttélésre nevelés. Környezeti kultúrára nevelés, ami a helyes életmód, helyes gondolkodás és viselkedésmód, védelem, okos és mértéktartó felhasználás szokásainak megalapozását jelenti..Olyan tevékenységek biztosításával, ahol tudatformálás, ismeretszerzés, képességkialakítás, attitűdformálás, érték és értékelő képesség alapozása aktív formában valósul meg.

Feladataink:

- szokások, szokásrendszerek, viselkedési formák megalapozása, képességek és készségek tudatos fejlesztése, amelyek elősegítik a természetes és az ember által épített, létrehozott környezettel – pontosabban az ott lévő értékekkel – való harmonikus kapcsolat formálását; a környezeti problémák iránti érzékenység, a helyes értékrendszer, a természet-, és a környezetbarát magatartás alapjainak megteremtését;
- a gyermek közvetlen környezetében lévő természeti és társadalmi világ értékeinek megismertetése, megszerettetése;
- a természeti és társadalmi környezethez fűződő pozitív érzelmi viszony alakítása;
- az élő és élettelen környezeti tényezők leglényegesebb összefüggéseinek megláttatása a helyi sajátosságok felhasználásával;
- a környezettudatos életvitel kialakítása (az energiával; vízzel, árammal való takarékoskodás, a pazarlás elkerülése);
- A játék, különösen a szenzitív játék személyiségformáló, képességfejlesztő hatásainak a jelenleginél tudatosabb alkalmazása

Az évszakokhoz és zöld ünnepekhez,zöld jeles napokhoz kapcsolódva a gyermek:

- Megismerik a természetes és az ember alkotta és társadalmi(kulturális, történelmi) környezetét. A tárgyi kultúra mellett a családi kultúra értékei is hangsúlyosak. A szerzett tapasztalatait (ismereteit) játékában felhasználja, folyamatosan gyakorolja, munkatevékenységében alkalmazza.

- A szűkebb- tágabb környezet ismerete a szülőföldre való kötődés megalapozását segíti. A néphagyományoknak helye van az óvoda életében.
- A népi kézművesség elemeinek gyakorlása, a természetes anyagok „közelsége” és a velük való tevékenykedés sajátos élményt és érzelmi többletet jelent a sokoldalú ismeretszerzés mellett .
- Tapasztalatokat szerez a környezetében lévő tárgyakról, jelenségekről, azok jellemző tulajdonságairól, melyek az életkoruknak megfelelő biztonságos eligazodáshoz, tájékozódáshoz nélkülözhetetlenek.
- Személyes kapcsolatainak bővülésével alakul „én” tudata és mások megítélésének képessége. A társas és a természeti környezetben egyaránt lehetősége van a különbözőségek tiszteletben tartására és elfogadására.
- Matematikai tartalmú tapasztalatokat szerez a mennyiségek, formai kiterjedések körében, fejlődik a gondolatok tevékenységgel és szóval történő kifejezésének képessége.
- Fejlődik önálló véleményalkotási és döntési képessége a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.
- A gyermek érzelmi kötődésén keresztül alakul ki a környezethez való pozitív attitűdje.
- A természeti környezet alapvető összefüggéseit komplex tapasztalatszerzéssel fedezi fel. A környezeti problémák iránti érzékenység felkeltésével a későbbi aktivitás alapozódik meg benne.
- A környezeti tudatosság formálását, helyes értékrend alapozását a szokásrendbe illeszkedő környezettudatos életvitel elemei segítik.

Törekszünk arra, hogy e tapasztalásokra mindig érdeklődésből fakadó spontán vagy szervezett tevékenység folyamán kerüljön sor. Figyelve és megismerve a gyermek érdeklődését, képességeit, segítjük az önmagához képest való fejlődését. (előkészítjük és megtervezzük az egyénekre szabott fejlesztési terveket.)

Biztosítjuk, hogy a teljes személyiség fejlődése érdekében szervezett tevékenységek lehetőség szerint a közvetlen Komplex egységet képez a többi nevelési területtel. Benne rejlik a gyermek mindennapi tevékenységében.

A környezeti témakörök választásánál törekszünk arra, hogy természetes környezetben történő megfigyelések, tapasztalatgyűjtések feldolgozhatóak is legyenek. Ezeket kirándulásokkal is élményszerűvé tesszük.

A különböző séták, kirándulások, tevékenységek a megfelelő szokások, szokásrendszerek, magatartási formák kialakítását is szolgálják, amelyek belsővé válása a természetben való kultúrált viselkedést eredményezi. Személyiségüket gazdagítva a természetszeretet szükségletként jelentkezik.

A gyermek érzelmi kötődésen keresztül jut el környezete megbecsüléséhez és védelméhez.

5.5. A mozgás, a mozgásos játékok

A gyermek természetes megnyilvánulási formája a mozgás, minden funkció fejlődésének nélkülözhetetlen alapja.

A tevékenység célja: a gyermekek természetes, harmonikus mozgásának, testi képességeinek fejlesztése játékos formában. A gyermekek tájékozódásának, alkalmazkodó képességének valamint a személyiség akarati tényezőinek fejlesztése úgy, hogy megmaradjon a gyermekek szabad mozgáskedve. A mozgásos játékok során fejlesztjük a gyermekek térben történő tájékozódását. Személyes példaadással segítjük a mozgásos játékokban való részvételt és a szokások rögzítését a sajátos nevelési igényű gyermekek esetében.

A gyerekek egészséges testi és mozgásfejlesztése, mozgástapasztalataik gazdagítása, a mozgáskultúra fejlesztése alapvető fontosságú ahhoz ,hogy kialakuljon a gyerekek mozgáskoordinációja.

Feladataink:

Gyermekeink számára, minden nap biztosítuk:

- Sokirányú gondozási tevékenységgel a gyermekek komfortérzetének biztosítása
- A természetes mozgáskedvük megőrzése, a mozgás megszerettetése.
- A rendszeres mozgással egészséges életvitel kialakítása.
- A mozgástapasztalatok bővítése, a mozgáskészség alakítása.
- A testi képességek, a fizikai erőnlét fejlesztése
- A mozgáson keresztül az értelmi struktúrák és a szociális képességek fejlesztése.
- a természetes mozgáskészségek fejlesztése, stabilizálása.
- a mozgáselemek beépülésének segítése a természetes mozgások sorába

- egészséges testi fejlesztés
- társra figyelés képességének fejlesztése

Az eszközök és tevékenységek kiválasztásánál a gyermekek életkorához, fejlettségi szintjéhez igazodunk. A játékot a testnevelés foglalkozáson is alapvető eszközként alkalmazzuk. A gyermekek nagymozgása (járás, futás, kúszás, mászás) jól fejleszhető az óvoda udvarán, ahol megfelelő tér, sok mozgásfejlesztő eszköz áll a gyermekek rendelkezésére. Együtt tornázással segítjük a mozgások pontos gyakorlását.

A közösségben végzett játék ügyesebbé, leleményesebbé és bátrabbá teszi a gyermeket. A mozgásos játék során szabályokat kell elfogadniuk.

Fontos az egymás testi épségének megóvása, a balesetmentes helyszínek, eszközök megválasztása.

A mozgásfejlesztés lehetőségei óvodánkban:

- Mozgás a csoportszobában, tornateremben - A két tagóvodában könnyen mozdítható eszközök állnak a mozgásformák gyakorlásához a gyermekek rendelkezésére, melyekkel bővítjük a csoportszobai mozgások lehetőségét, a gyermekek napi igényeinek megfelelően. Tini-kondi, bordásfal, egyensúlyozó eszközök, trambulín található a tornateremmel nem rendelkező tagóvodáinkban. Kerekerdő bázis óvodánk nagyméretű tornaterme, gazdagon felszerelt eszközkészlettel a gyermekek mozgásigényét teljeskörűen kielégíti.
- Mozgás az udvaron - A gyermekek fokozott mozgásigényének kielégítése érdekében egész évben lehetővé tesszük a levegőn való szabad mozgást. Udvari játékeszközeink mindhárom óvodánkban Eu-szabvánnyal rendelkeznek.
- Tornateremben vagy szabadban szervezett frontális kötött tevékenység, a hét egy – egy napján csoportonként szervezünk a gyermekek összetételének, mozgás fejlettségének megfelelő testmozgást, és ügyességet, állóképességet fejlesztő játékokat.

VI. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodában a tanulás egyrészt spontán, másrészt a nevelési célok érdekében szervezett tevékenység. A képességek, a magatartás, a motiváció fejlődését és az ismeretszerzést egyaránt magában foglalja. Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése.

Az óvodáskorú gyerek életkori sajátosságaiból következik, hogy a gyerek cselekvéseiben, érzékszervi mozgásos tapintásos észlelésen keresztül tanul. A gyermeki tevékenység motorja a játékkedv, a mozgásigény, az utánzási vágy. A környezetében lévő ingerek aktivitásra készítetik, kiváltják a hatékony viselkedés igényét, közben ismereteket szerez, készségei, szokásai gyarapodnak, tanul. A gyermek a folyamatban többször átéli, tanulja, mikor, miként figyeljen a környező világra és belső jeleire. Érzékenységgel, érdeklődéssel fordul az őt körülvevő környezeti ingerek, hatások felé, tevékeny aktivitását a felnőtt megerősítő, elfogadó viselkedése befolyásolja, ismétlésre készíti. Ez tükröződik a megismerésben, az érzelmi életben és a cselekvésben. Az érés és a tanulás egymással kölcsönhatásban van. A gyermek életének bármely szakaszában érett valaminek a megtanulására, de nem érett bármikor, bárminek a megtanulására. A tanulási feladatoknak illeszkedni kell a nekik megfelelő érési feltételekhez. Az érés és tanulás együtteséből létrejövő fejlődés üteme egyénenként különböző. A tanulás által a személyiség gazdagodik, megszerzi azokat a képességeket, amelyre szüksége van ahhoz, hogy feladatainak eleget tegyen. A tanulás során gondolkodási műveleteket fejlesztünk ki, ismereteket szerzünk. A tanulásnak vannak olyan folyamatai, amikor észre sem vesszük, hogy tanulunk.

A tevékenységek végzése lehetőséget ad az érdeklődés kielégítésére, a tapasztalatszerzés, a „megtanulás”, a gondolkodás örömeinek átélésére, az alkotásra, az emberi és tárgyi környezet szépségeinek felfedezésére. A tevékenység hatására a gyerekek tapasztalatai rendeződnek. Pontosabbá válik érzékelésük, észlelésük, megfigyelő képességük, tartósabb lesz figyelmük, emlékezetük, gazdagodik fantáziájuk, fejlődik beszédük és gondolkodásuk, képessé válnak problémák felismerésére és megoldására.

VII. Munka jellegű tevékenység az óvodában

Az óvodás korú gyermek életében legfontosabb tevékenysége a játék, de bármi más számára érdekes elfoglaltság éppen olyan élményt jelenthet számára, mintha játszana. Ezért nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy a munka jellegű tevékenység beépüljön a játékba, ne különüljön el attól.

A gyermekek munka jellegű tevékenységeit úgy szervezzük, hogy azok öröm forrásai legyenek, és észrevétlenül fejlesszék manipulációs készségüket, önállóságukat, figyelmüket, akaratukat, gondolkodásukat.

Fontos, hogy a feladatokat kezdetben az óvodapedagógus felajánlása nyomán a gyermekek önként vállalják, és szívesen végezzék; majd a gyermekek maguk vegyék észre a mindanapok során a számukra is elvégezhető munka jellegű feladatokat. Felhívjuk figyelmüket a munka eredményére, annak értékére, éljük át, hogy önmaguk is meg tudják oldani a mindennapokban adódó problémákat. Tapasztalják meg, hogy környezetük megváltoztatható, és maguk is képesek értékeket teremteni. A munkavégzés egyes szabályait, mozzanatainak sorrendjét a gyermekekkel megismertetjük.

A munkajellegű tevékenységek megjelenése a mindennapi óvodai életben:

- Az óvodai életet végigkíséri az önkiszolgáló munka, a gyermek saját személyével kapcsolatos feladatok végzése, egyéni szükségleteinek kielégítése.
- A naposi munka bevezetése gyermekek közösségi kapcsolatát fejleszti.
- Kiemelt fejlesztő hatása van a társakért, a csoportért végzett önként vállalt alkalmi tevékenységeknek, megbízatásoknak a csoport hagyományainak ápolásához kapcsolódó munkáknak.
- Szabályosan ismétlődő mindennapi munka a rend fenntartásáért végzett tevékenységek, pl. játékok elrakása.
- Környezetünk megszerettetése, védelme érdekében különös értéket képvisel az élő környezet rendszeres ápolása, melyet egyénenként vagy kisebb csoportokban végezhetnek a gyermekek.

A gyakori elismerés, dicséret hatásával érjük el, hogy a gyermekek szívesen vegyenek részt a munkában. Elősegítjük, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek is eligazodjanak az óvodai élet minden területén, személyes példaadással segítjük a gyermeki munka megszerettetését és az ehhez kapcsolódó szokások rögzítését.

VIII. Fejlődés eredménye óvodáskor végén

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermek többsége az óvodáskor végére hat-hét éves korra eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodásból iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek a sikeres iskolai munkához.

- A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb. Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finommotorika. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.
- A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. (Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikusdifferenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.)

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni; minden

szófajt használ; különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot; tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat (a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek); végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,

Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőtten és gyermektársaival, amennyiben az iskolai légkör ezt lehetővé teszi.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni; késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

A három éves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata változatlanul az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettségi szint. A különleges gondozásra jogosult gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

IX. Családi nevelés támogatása-gyermekvédelem, szociális kompetenciák erősítése

A családgondozás sajátos területe a gyermekvédelmi munka, melynek célja a rászoruló családok segítése, melyet a gyermekvédelmi felelős a gyermekekkel együtt élő és dolgozó felnőttekkel együtt végez. A veszélyeztetettség okai lehetnek: munkanélküliség, anyagi hátrány, előfordulhat italozás vagy egyéb függőség, nemtörődömség, aluliskolázottság. A nevelési és társadalmi gondokkal küzdő, felborult családokban élő, illetve szülő nélkül maradt gyermekek a teljes és kiegyensúlyozottabb életet élő társaikkal szemben hátrányban vannak. A harmonikus személyiségfejlődés elengedhetetlen feltétele az érzelem-dús, kultúrált környezet, és a szeretetteljes nevelés. Az esetleges sérülések, hiányok, traumák pszichés zavarokat okoznak, melyek játékukban, viselkedésükben megmutatkoznak, és negatívan befolyásolják személyiségük alakulását.

Preventív feladatok

Az észrevehető jelekre figyelve- a rendellenesség, a különbségek észrevétele fontos, a gyökereket megkeresve, az adódó tennivalókat végrehajtva tudunk testileg-lelkileg ép, boldog gyermekeket nevelni. A problémák feltárására, megbeszélésére, igény szerint mindig lehetőség van.

Az óvodai gyermekvédelem feladata:

A gyermekvédelmi felelős szükség szerint, de 3 havonként feltétlenül felméri a változásokat. Az ő feladatai közé tartozik, hogy tájékoztassa a családokat a segítő fórumokról, azok szakembereinek elérhetőségéről, nyitott szemmel járjon, vegyen észre apró, figyelmeztető jeleket, tapintattal keresse a gyakorlati segítségnyújtás lehetőségét. Szerepe lehet a kapcsolatfelvétel támogatásában, a folyamatos együttműködés segítésében is. A konkrét esetek elemzésekor a csoport pedagógusai és a gyermekvédelmi felelős együtt döntenek a tennivalókról. Fontos pedagógiai feladatunknak tartjuk, a nemzeti, etnikai, világnézeti különbözőségekből adódó eltérő nyelv és kultúra tolerálását. A beilleszkedést segítjük, törekszünk a különbözőségek kétoldalú elfogadtatására.

Munkánk során tudatosan figyelünk a kommunikációs nehézségek oldására, a beszédfejlesztésre, az eltérő kultúra megismerésére, igény és lehetőség esetén a nemzeti szokások/ pl. étkezés/ megtartására.

A gyermekvédelmi felelős az óvodavezető megbízása alapján látja el feladatát az óvodában, melyek a következők:

- Szorosan együttműködik az óvodapedagógusokkal; felméri az óvodában a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek számát, és a kiváltó okokat
- Indokolt esetben a csoportos óvónókkal családlátogatást kezdeményez
- Koordinálja a gyermekvédelmi tevékenységet az óvodában dolgozó pedagógusok között
- Vezeti a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek nyilvántartását, amennyiben szükséges együttműködik a Csibészke Gyermekjóléti Szolgálat munkatársaival.
- Ha a gyermek veszélyeztetettségének megakadályozás érdekében saját hatáskörében további intézkedésre nincs lehetősége, a Csibészke Gyermekjóléti Szolgálat vagy a Gyámhatóság segítségét kéri.

X. Hagyományaink, Hagyományos családi programjaink

10.1.Hagyományos családi programjaink

Kézműves délutánok - melyet hagyományosan óvodánként évente két alkalommal szervezünk Húsvéti és Karácsonyi Ünnepkörhöz kapcsolva szülők, családtagok és gyermekek részvételével. Ez a program lehetőséget biztosít a felnőtt és gyermekközösség formálására, alakítására. Emellett nagy értéke még, hogy a közösen készített játékokhoz, tárgyakhoz jobban kötődnek és megóvásukra is nagyobb figyelmet fordítanak a gyermekek. Ezeken a napokon egyszerű, hétköznapi és különleges anyagokkal, eszközökkel dolgozhatnak együtt kicsik és nagyok. Szervezésében irányadóak a szülői értekezletek megvalósításának formai, tartalmi szempontjai.

Kerekerdő családi nap -célja, hogy szülők és gyermekek kellemes perceket töltsenek velünk, miközben sportos játékos feladatokba kapcsolódhatnak be. A rendezvényre gyermekeknek és szülőknek szóló sport programokkal, programokkal készülünk.

Föld napi kertészkedés – célja a növények, a környezet szeretetének erősítése, védelmének fontossága a közös kertészkedéssel, kertszépítéssel óvodánk környezeti értékeinek megőrzése.

Nyitott napjainkon évente egyszer várjuk a gyermekeikkel együtt érkező, óvodaválasztás előtt álló szülőket és az óvodába járó gyermekek szüleit.

Ezekon a programokon kívül számos közös rendezvényt szervezünk, amelyek óvodánként más-más keretben a csoportokban egyéni módon kerülnek megvalósításra. Ilyen programok: a gyermekek születésnapjának ünneplése, a mikulás-várás, a karácsony, március 15., a farsang, a húsvét, az édesanyák köszöntése, a gyermeknap közös játékok, az évzáró családi programok. Ezeket a programokat az óvodánkenti hagyományos és az adott csoportra jellemző elemek színesítik.

XI. AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE

11.1. Az óvoda és a család együttműködése

A hatékony együttnevelés érdekében fontosnak tartjuk a családokhoz való közelítést, melyben a kezdeményező szerepet mi vállaljuk fel. Szeretnénk elérni, hogy a szülők partnereinkké váljanak az óvodai nevelésben, s esetleges problémáik, gondjaik megoldásában kérjék segítségünket. Rendszeresen tájékoztatjuk a szülőket a gyermekek mindennapjairól, a nekik szervezett programokról, megismertetjük ezek célját, az ezekhez kapcsolódó feladatokat.

A szülők mintát kaphatnak tőlünk a különböző nevelési helyzetek megoldására. Mindennapjainkban, programjainkon lehetőséget biztosítunk a szülőknek arra, hogy megismerhessék a különböző fejlesztő hatású játékokat, ezáltal tudatosabbá próbáljuk tenni gyermekük otthoni játékkészletének bővítését és ennek módjait (vásárlás, saját készítés, csere). Mindhárom óvodánkban játék kölcsönző és könyv kölcsönzési lehetőséggel segítjük a szülőket.

A megfelelő módon kialakított szokások és viselkedési formák a gyermek számára megkönnyítik az óvodai közösségbe való beilleszkedést. Ezért fontosnak tartjuk a családok nevelési szokásainak a megismerését, közelítését az óvodai nevelési szokásokhoz.

Nevelési célunk: a családokkal való együttműködés, a családok segítése, erősítése. Az óvodapedagógusok napi kapcsolatban állnak a szülőkkal, ezáltal az együttnevelés, az együttműködés érdekében a folyamatos párbeszéd feltételrendszere biztosított.

Feladataink:

- Óvónőink segítséget, támaszt nyújtanak a szülőknek, gyermekük nevelésében, fejlesztésében,
- Az óvodapedagógus magatartásában, szakmai felkészültségében példamutató legyen a szülő, a gyermek számára;
- A szülő érezze, hogy szeretik gyermekét az óvodában.
- Óvodánk minden dolgozója előítéletektől mentesen kell, hogy közeledjen a családokhoz,

- Óvodapedagógusaink minden egyes családdal egyénileg találják meg a kapcsolatteremtés, együttműködés, a segítség adás legmegfelelőbb módját
- A hátrányos helyzetű, veszélyeztetett környezetben élő gyermekek szüleivel az óvónők megértő, bizalmat ébresztő magatartással kezdeményeznek kapcsolatot;
- Kerekérdő Nevelési Programunk megismertetése a szülőkkel;
- A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekeknél különösen fontos a szülőkkel való személyes kapcsolat kialakítása, Egyéni beszélgetések, gyermekneveléssel kapcsolatos nézetek kicserélése, a család szokásainak, értékrendjének megismerése, megértése, a család erőforrásainak feltárása.
- Szülői Szervezet támogatása, partnerközpontú működés biztosítása

11.1.1. A szülő- pedagógus együttműködésének lehetőségei

Feladatunk egymás megismerése, rendszeres véleményfeltárás, a közös célok megfogalmazása, megvalósítása.

Kapcsolattartás formái:

- Óvodai beíratás – első találkozás
- Családlátogatás a szülők igénye szerint- óvodai ellátás megkezdése előtt; vagy igény szerint
- Befogadás – időszaka: augusztus utolsó hetében – beilleszkedés segítése
- Naponkénti párbeszéd, faliújságon információk- folyamatos közlése
- Szülői értekezlet, fogadó óra- évente kétszer, szükség szerint egyeztetésre bármikor
- Nyílt napok- évente csoportonként januárban
- Közös programok, ünnepélyek, rendezvények- éves munkatervben rögzítve
- Szülői Szervezettel való együttműködés

11.2. Óvoda – Iskola együttműködés lehetőségei

Kapcsolattartás oktatási intézményekkel:

- Vajk- Sziget Általános Iskola
- Gulner Gyula Általános iskola

Kapcsolattartás formái:

- iskolalátogatás
- Tanítók részvétele az óvodai szülői értekezleteken
- Tanítók részvétele óvodai nyílt napon
- Farsangi kavalkád- az elsős gyerekek invitálása volt óvodájukba
- Mikulás napi rendezvényen való részvétel az iskolákban

11.3. Óvoda- Más Nevelési területek együttműködési lehetőségei

Óvoda- Budapest XVIII. kerületi SOFI

Kapcsolattartás formái:

- Logopédiai szakszolgálat
- A sajátos nevelést igénylő gyermekek ellátásának biztosítása

Óvoda- Fővárosi Szakszolgálat XVIII. kerületi tagintézménye

Kapcsolattartás formái:

- Fejlesztőpedagógiai szakszolgálat
- Gyógy-testnevelési szakszolgálat
- Pszichológiai szakszolgálat

Óvoda - POK

Kapcsolattartás formái:

- Részvétel a POK által szervezett továbbképzéseken, előadásokon

FELHASZNÁLT IRODALOM:

1. Az óvodai nevelés országos alapprogramja. Magyar Közlöny, 1996. 71. sz.
2. Az óvodai nevelés programja. Bp. OPI. 1989.
3. Nagy Jenőné: Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel. Szolnok, 1997.
4. Forrai Katalin: Ének az óvodában. Bp. 1974. Editio Musica
5. Porkolábné Balogh Katalin: Kudarc nélkül az iskolában. 6. Nagy Jenőné: Óvodai programkészítés - de hogyan? NAT-TAN Sorozat Bp. OKI. 1996
7. Zilahi Józsefné: Óvodai nevelés játékkal, mesével Iskolafejlesztési Alapítvány (1994.)
8. Nagy Jenőné: Helyzetelemzés, önmeghatározás, döntés OKKER Kiadó (1997.)
9. Dr. Gósy Mária: Beszéd és beszédviselkedés az óvodában Regiszter Kiadó (1993.)
10. Tanulmányok a kisgyermeknevelésről OKKER Kiadó (1995)
11. Mérei Ferenc - V. Binét Ágnes: Gyermeklélektan Gondolat Kiadó (1978.)

ÉRVÉNYESSÉGI NYILATKOZAT

A módosított óvodai nevelési program érvényességi ideje:

2013. szeptember 01. – határozatlan ideig.

Programmódosításra szükséges: ha törvényi változás indokolja, vagy az óvoda nevelőtestülete kezdeményezi és egyhangúlag elfogadja a módosítási igényt.

Budapest, 2013. augusztus 31.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Készítette: Kékesi Szilvia
óvodavezető

Budapest, 2013. 08.31.

.....
óvodavezető

Ph.

*Az óvoda nevelőtestülete a Kerekerdő Nevelési Programot 2013. év 08 hó 31. napján tartott határozatképes ülésén %-os igenlő szavazattal **elfogadta**. Az elfogadás tényét a nevelőtestület képviselői az alábbiakban hitelesítő aláírásukkal tanúsítják.*

.....
nevelőtestület képviselője

.....
nevelőtestület képviselője

.....
nevelőtestület képviselője

Budapest, 2013. 08.31.

.....

Óvodavezető

Ph